

տոց, և Գէկորդ աղան կ'ըսէ, որովհեւ տեւ մենք հսու Եկեղեցի և Եկեղեցական շունիմք, Յունաց Եկեղեցին գնա քահանայ մը առ, և գնացէք վերցուցէք և պէտք եղած ծախսերը ես կը վճարեմ:

Յովշաննէս աղան կ'երթայ Յոյն քսհանայ մը կ'առնու եւ գտնուող հայերը, ու մի քանի հսդի ես Յոյներէն կ'երթան ննջեցեալը վերցնելու: Այն միջոցին երբ ննջեցեալը պիտի սէնեակէն գուրս հանեն, վերցիշեալ հաղարադութեաններն կուգան կ'ըսեն, (շվամովիլիք տուրսուն իշ պաշկալուշալը) նաեւ իտարէ մէջլսի կողմէն մարդ մը կու գոյ և կ'ըսէ, ննջեցեալը առ ժաման մի վերցնէք և Յովշաննէս աղան ժողովին կը կանչեն, ուր որ բաց ի ժողովրդականներէն, նաեւ կային Եօլիաթցի Ապոտուլահ էֆէնտին, եւ Ա.քեացի Շէխ Ալի Միւֆթին և կ'ըսեն վեց տաճիկ վկացներ կան որ ձեր հայը մեռնելէն քանի մի ժամ առաջ տաճիկութիւնը ընդունած է, ուստի գուք չէք կրնար վերցնել, պէտք է որ մէնք վերցունեմք:

Կը պատասխանէ Յովշաննէս աղան թէ ոչ ապաքէն աւերտութիւնը օրէնք ունի, որ երբ մէկը կրօնափախութեան գիմել սւզէ, նորա ազդին լուր կուտան և կուգան կը համոզէն, եթէ չը համոզուի այն ժամանակ իւր ընտրած կրօնէքին կը մնայ, գուք գիտէիք որ մեռնողը հայ է, ինչու մեզ լուր շտուիք, և կամ թէ երկու ժամ առաջ լուր տուիք թէ ձեր հայը մեռած է եկէք վերցուցէք ոյժմ բնազէս կըսէք տաճիկ է: Այս խօսքերը բնաւ ներգործութիւն ըրբին, Միւֆթին սպառնաւ կան կերպով մը լսաւ վեց տաճիկ վըկոյ կայ, մեռնողը տաճիկ է, և տաճիկները պիտի թաղբն, և վերջնական կերպով հայերը կը մերժեն ընդ նմին

Յօյն քահանան և յուղարկաւորութեան գնացով ժողովուրդը, և դադարը կ'առնու ետ կը դառնան: Եւ Տաճիկները Միւֆթիի հրամանաւ հիւանդանոց եւ թաղբն ինը ժամամատաջ մեռնող հայը կը թմբիատեն և իրենց օրինաց համեմատ կը տանեն տաճկաց գերեզմանոցը կը թաղեն:

Այս պարագայիս մէջ մենք կը նամք խորհիլ թէ աշղ Թրապիի համար երբ քանիմը մարդ ըսեն ատաճիկ է, այս ըսելով նա տաճիկ եղած ըլլար: Այսպէս ալ Հայ մեռեալը թմբիատելով տաճիկ եղած ըլլար: Վասն զի գերեզմանի քանի քանի թմբի Ա.ք.քեացի Միւֆթին չէ, որ որոշումը թմբիատութեան և անթմբիատութեան վրայ հիմն է, այլ Աստուծոյ է, որ բացորոշ գիտէ թէ Աշղ Թրապ Հայ է, թէ տաճիկ: Այսպէս Հայը տաճիկ գերեզմանոցը թաղելով տաճիկ եղած ըլլար, մինակ թէ կը ցաւիմք, որ այսպիսի ժամանակի մէջ տաճկաւին գիշերային գործերը կը գործուին և աւերտութեան շնորհը չարաչար կը գործածուի, վասն զի աւերտութեան հիւանդանոցի մէջ հայումը ինամնելու մեծ շնորհը չարաչար գործածեցին, երբ Հայու անունն տաճկաւթեան փոխեցին ո:

ԺԱՄԱՆԱԿԱԳՐԱԿԱՆՔ

Գանիցս հրատարակած եմք Աինի միջոցաւ Յունաց վանուց յուղումն, որ սկսուած է Կիրիլս նախկին Պատրիարքի հրամատման օրէն: Այս յուղումն սոսկալի կերպով բայքայած է վանուց միաբանութեան ներդաշնակութիւնն: Պրոբոպիս Պատրիարքըն շատ ձախող ժամանակի մէջ Պատրիարքական գահն բարձրացաւ:

վասն զի նախ ընդ դիմողից ունեցու Երուսաղէմի Յունակառաւան ժողովուր զըն և ապօ գրեթէ բովանդակ միաբանութիւնն և Խոզոփրեան կողմէն եկոծ հարուածներուն դիմացաւ անտարբեր համբերութեամբ . բայց ՈՒարանութեան հարուածներն անտանելի էին , ուստի և ստիպուեցաւ հը բաժարական զլկել առ Բարձրագոյն գուռն , իւր անտանելի կացութիւնն նկարագրելով : Բարձրագոյն գուռն ընդունած է իւր հրաժարականն եւ տեղացաւ Ասեմ . Եդէշսի միջացաւ ծանուցած է իրեն : Պրոբովիոս այժմ Պատրիարքութենէն հրաժարելով իւր նախկին վանական սենեակն առանձնացած է և առ ժամանակեայ վախանորդ կարգուած է Եկեմբէհէմի Տեռուշ եպիսկոպոսն : Յունաց վանուց միաբանութիւնն սոսկալի անվշխանութեան մէջ է : Իւրաքանչիւր որ Պատրիարքութեան կը ձգտի . յուշ զումն ոչ Աթրիլոսի համար է և ոչ Պրոբովիոսի , այլ քանի մի փառասէր է պիսկոպոսներ և վարդապետներ պատրիարքանալու բուռն բազմանդով ՈՒարանութիւնն յուղեցին և կը յուղեն : Տեսներ թէ բնչ վախճան պիտի ունենաց սոյն ցաւալի իրողութիւ-

նրն , որով յայգ և ցերեկ կը յուղի Յունաց Այխաբանութիւնն :

— Մէր Ս . Փրկչի վանուց նորոգութեան եւ գերեզմանատան խրն գիրն նպաստաւոր ընթացից մէջ է : Յուսալի է որ շուտով լուծումն կը տանաց սոյն խնդիրն համաձայն իրաւանց և արգարութեան և Ս . Աթոռը կ'ազատի սոյն առօմիւ ունեցած տեւական տագնապին :

— Ներկայ ամսոյս մէջ ձիւնախտան անձրեւներ գրեթէ անպակաս են Երուսաղէմի մէջ և ցուլսն խիստ սատիկ է . սակայն տեղական ժողովուրդն գոհ է և կը յուսայ առատ հունձ ունենալ յաջորդ տարւոյն մէջ :

— Աբբահորն , որ Երուսաղէմի անձրեւաց առատութեան անձրեւաշագն կը համարուի , ամսոյս մէջ սկսաւ լրնանիլ և յորդիլ : Սոյն հորոց լուսիլն անձրեւաց ժամանակ մեծ ուրախութիւն է բնակչոց , այնպէս որ , երբ հորն կը լուսի , բաժակներով ջուր կ'առնուն և իրրեւ ուրախութեան նշան կը տանին կը մատուցանին Փաշոյին , Պատրիարքաց և այլ մեծամեծաց . վասն զի ջրհորոց յորդումն նըշան կը համարին առատ հնձոց :